

Archeologie en OCE in de praktijk

Voorbeelden, tips en aandachtspunten

“Close lids on empty jerrycans and stack here” tekst op muur te Aalst (NB) aangetroffen bij een archeologisch proefsleuvenonderzoek

Opbouw presentatie

- Waarom de combinatie archeologie en OCE?
- Vooronderzoek en bureauonderzoek
- Booronderzoek
- Projectplan en Programma van Eisen
- Detectie
- Benaderen en gravende onderzoeken
- Rapportage
- Samenvattend

Waarom de combinatie archeologie en OCE?

- Grondroerende activiteiten
- Tweede Wereldoorlog is archeologie
- Erfgoedwet en Arbowet

Het onderzoek

OCE-onderzoek	Archeologisch onderzoek	Resultaat
Vooronderzoek	Bureauonderzoek	Gespecificeerde verwachting archeologie en explosieven
Projectplan	Booronderzoek	Projectplan en archeologisch rapport
	PvE	Samenvoeging OCE- en archeologische werkzaamheden
Detectie		Detectierapport met punten die benaderd moeten worden
Benaderen	Proefsleuven	Vrijgave, eventueel vervolgonderzoek voor archeologie
(benaderen)	Opgraven	Rapportage

Vooronderzoek en bureauonderzoek

- Verwachting op soort explosieven
- Archeologische verwachting
- Advies voor vervolg

Dankkapelletje voor het overleven van de Tweede Wereldoorlog nabij een onderzoeksgebied in Best

Booronderzoek

- Wel of niet begeleiden?
- Voorzorgsmaatregelen

Programma van Eisen

- Programma van Eisen (PvE) verplicht bij gravende onderzoeken
- Methode en onderzoeksvragen
- Kan pas ná het opstellen van een projectplan worden opgesteld
- Overleg over beste methode:
 - Een OCE-team is aanwezig bij het archeologisch onderzoek
 - Een archeoloog is aanwezig bij het benaderen

OCE-team aanwezig bij archeologisch onderzoek

- Archeologie leidend
- Real-time detectie
- Alleen het te ontgraven deel wordt onderzocht
- Verdragend voor het archeologisch onderzoek

Archeoloog aanwezig bij OCE-onderzoek

- OCE-onderzoek is leidend
- Bij het aantreffen van sporen wordt het werk stilgelegd
- Slechte zichtbaarheid voor archeologen
- Handmatig benaderen kan zonder archeoloog

Gecombineerde aanpak

- Voor aanvang beste aanpak bespreken
 - Volgorde aanleggen sleuven voor archeologisch onderzoek
 - Welke dingen kunnen wel/niet zonder aanwezigheid van de andere partij
 - Werktijden en doorlooptijd
- Twee teams tegelijk in het veld
- Machinebenaderingen begeleid
- Vrijgeven voorafgaand aan de archeologische graafwerkzaamheden

Praktijkvoorbeeld: Best

- Detectiedata: plannen van volgorde sleuven
- Voorafgaand aan het onderzoek vrijwel alle handmatige benaderingen afgerond
- Machinepunten met archeologische begeleiding uitgevoerd

Begeleiding machinep

Begeleiding vlaksgewijze benadering

Mogelijke knelpunten

- Archeologisch team komt stil te liggen door veel benaderpunten
- Onbeveiligde kraan voor archeologie is niet mogelijk
- OCE-team komt stil te liggen door aantreffen spoor
- NGE als archeologische vondst

Bodemstempel van een huls

- Materiaal
- Nationaliteit
- Kaliber
- DEN 43
- Slagpen
- Plaatsing in context

Aandachtspunten

- Het archeologisch team moet in bezit zijn van een certificaat basis-OCE
- Bevoegde overheid en eventueel diens adviseur archeologie dient tijdig op de hoogte te zijn van de werkwijze
- Gegevens op tijd met elkaar delen
- Tweede Wereldoorlog is archeologie

Archeologische rapportage

- Procesverbaal OCE
- Informatie aangetroffen materiaal opnemen in het rapport
- Samenvoegen informatie vondsten met historisch materiaal
- Praktijkvoorbeeld: Best

Samenvattend

- Samenwerking vanaf het projectplan en Programma van Eisen
- Vaststellen beste aanpak
- Handmatig benaderen kan zonder archeologische begeleiding
- Archeologisch onderzoek kan in vrijgegeven delen worden uitgevoerd
- Verzameld materiaal bij OCE-onderzoek wordt vermeld in archeologisch rapport

Bedankt voor uw aandacht

Emma de Boo van Uijen

Projectleider archeologie vestiging Swalmen

T: 06 406 448 39

E: edeboovanuijen@econsultancy.nl